

Musíme skoncovat s bankovním socialismem

- CZ24 News | 1. ledna 2020

Svět se topí v dluhách. Na našem společném futru máme napsáno mínus 255 bilionů dolarů. My, obyčejní človíčkové, naše rodiny, vlády a podniky v nichž pracujeme máme, až na vzácné výjimky, konta v hluboko červeném. Žijeme si nad poměry, utrácíme téměř třikrát víc než stačíme vytvořit.

Proč?

Inu, hlavně zásluhou prospěchářské štědrosti bank, které se řídí nepsaným zákonem globálního super-kapitalismu, že úvěr musí růst, nebo systém zahyne. Tempo růstu může klesat nebo stoupat, ale přítok peněz musí pokračovat až na věky. A to navzdory zkušenosti, že každá pijatika musí jednou skončit a ráno se probudíme s těžkou kocovinou.

Když jde našinec do bankovní pobočky, aby požádal o půjčku, dejme tomu sto tisíc korun, na koupi auta obvykle předpokládá, že banka má potřebné peníze v trezoru. Velice se mylí, nemá, ale přesto je půjčí po té, co si ověří, že nejste flákač ani gauner. Odpovědný úředník vytuká sto tisíc na počítači a přesune je na vaše konto. Čáry máry fuk! Od té chvíle dlužíte sto táců v opravdových penězích, které musíte vydělat, jakož i na úroky.

Mervyn King, bývalý guvernér Bank of England, vysvětluje tento postup –a jeho nebezpečí- v knize Alchymie peněz (The Alchemy of Money, 2016).

„Během dvacátého století vlády dovolily tvorbu peněz jako vedlejší produkt vydávání úvěrů, napsal. „Většinu peněžních zdrojů dnes vytvářejí soukromé instituce- banky. To je Achillova pata v řízení financí v naší společnosti.“

Podle některých odhadů banky plodí až 97 procent „oběživa“ v podobě elektronických fondů uložených v počítačovém systému. Bankovky a mince jsou jen tištěný či ražený symbol virtuálních peněz, které banky již daly do oběhu.

„Neexistuje žádný způsob, jak se vyhnout zhroucení hospodářského růstu způsobeného rozšiřováním úvěru,“ varoval známý rakouský ekonom Ludwig Von Mises. „Jedinou alternativou je volba mezi časnější krizí následkem dobrovolného přerušení přísunu úvěru, anebo pozdější krizí a naprostého zhroucení peněžního systému.“

Co myslíte že udělají naši finanční vládcí, když se octnou tváří v tvář rozhodnutí nést nepříjemné následky jejich jednání nyní, nebo je odložit na svatého Dyndy posílením úvěru na kreditních kartách a množením virtuálních peněz na počítačích? Vsadím se, že zvolí útěk dopředu a začnou vyrábět úvěry a peníze. Předpovídám, že jich budou velehory a na stále menší úroky a jednou možná zdarma.

Národní a centrální banky jako jsou Anglická banka a americká Federální banka patří soukromým vlastníkům, banksterům, kteří si z nich udělali dojnou krávu. Naplnilo se přání Mayera Amschela Rotschilda, zakladatele bankéřské dynastie, který řekl:

„Dejte mi pravomoc razit peníze a je mi lhostejné, kdo vládne.“

Svět je postavený na hlavu: ekonomika klesá, protože vězí v dluhové pasti a táhnou ji ke dnu splátky úroků, avšak banksteri jí předepisují stále víc úvěru! Přetlak peněz vytvořených ze vzduchu sílí.

Nejhorší na tom je, že ústřední banky vydávají elektronicky nové peníze aniž se starají o to, nač jdou. V tom je zakopaný pes. Přesněji řečeno jde o pohřbený zákon, který víc jak šedesát let dělal požární

stěnu, firewall, proti riskantním půjčkám a bankovní spekulaci. Jmenuje se po svých iniciátorech Glass-Steagall Act (GSA). Americký Kongres jej schválil v roce 1933 po burzovním krachu, který způsobil Velkou depresi. Vytvořili jej demokraté éry Rooseveltovy a zničili demokraté éry Clintonovy. Uvažme, jaký ideologický skluz udělala strana jejímž posláním bylo hájit práci proti kapitálu! Skluz na, který doplatila a ještě doplatí. Skluz, který evropští sociální demokraté okopírovali a proto prohrávají volby v jedné zemi za druhou.

Ale zpět ke GSA. O jeho účinnosti svědčí skutečnost, že až do roku 1999, kdy byl zrušen, nenastala žádná peněžní krize. Banky směly vykonávat své tradiční poslání, brát vklady a zapůjčovat peníze jenom proti ověřeným zárukám. Spekulace na burze a půjčky s vysokým rizikem byly zakázány.

Stačilo necelé jedno desetiletí bez GSA, aby se vytvořila bublina pochybných a vysloveně hazardních půjček v nákupu nemovitostí, z níž vnikla finanční krize v roce 2008. Zavinila ji chamtivá ziskuchtivost velkých bank, které dlužní bublinu, subprime lending, vyvolaly. Vlády je „potrestaly“ tím, že vykoupily jejich dluhy, aby se „nezhroutila národní a světová ekonomika“. K tomu je nutno přičíst citelný pokles světového hospodářského růstu a hrubého národního důchodu. Sečteno tešařskou tužkou svět zchudl při nejmenším o deset bilionů dolarů. Zatímco banksteři si vypláceli tučné dividendy, obyčejným lidem nastala léta utahování opasků a oklešťování sociálních programů, jejichž důsledky mnozí z nás pociťují dodnes.

Uplynulo další desetiletí a světový finanční systém opět připomíná nákladák s nitroglycerinem na silnici plné lavorů. Nevyhnutelně o nějaky drncne. Auto veze třaskavinu v lahvích ke katastrofě postačí, když se při nárazu rozbije jen jedna. Podobně se může složit zas jen jedna banka jako Lehman Brothers neblahé paměti, nebo bouchne dluh na automobilovém trhu, či zbankrotuje velký nadnárodní koncern a jsme zas na hrnci. Každý den můžeme číst ve Financial Times a Wallstreet Journal předpovědi neodvratných finančních karambolů

Až se dluhová bublina praskne —krach jedné velké banky může přivodit dominový pád systému— odborný tisk napíše, že jsme vstoupili do období ničení bohatství. Tuto špinavou práci odjakživa vykonávají dvě služby kapitalismu, deflace a inflace. Představte si jako statné a silné číšnice na Oktoberfestu v Mnichově, co unesou na každé paži šest mázů piva. Máte to? Prima. Tak si navíc představte, jak gruntují finance od sklepa až na půdu jen to praští, nemilosrdně a bezohledně. Zadlužený nebo ne, udělej stojku, obrať kapsy, ať je můžeme vyprašit.

Deflace snižuje ceny a zvyšuje skutečnou hodnotu dluhu, poptávka padá, což vede k dalšímu snižování cen a růstu dluhové zátěže. Zkrátka, jak zpívali Voskovec a Werich v letech třicátých minulého století, „všude plno zboží a nikde žádní kupci.“ Kdyby uhodil propad peněz, čemuž ekonomové nedávají velkou šanci, řekněme patnáctiprocentní, penzijní fondy, investované na burze, se vypaří, dluhopisy ztratí hodnotu a bankovní jistiny nebudou mít cenu papíru, na němž byly napsány. Měna posledního útočiště -pochybuji, že to bude dolar, vsadil bych spíš na švýcarský frank- vyletí do stratosférické výše, neboť kdekdo, včetně států, se bude zoufale snažit s pomocí té vzácné měny uvolnit škrtící smyčku zadluženosti.

O inflaci by V+W mohli zpívat „všude plno kupců a nikde žádný zboží.“ Tu služku dobře známe, už jsme ji párkrát zahlédli, a prý si teď nasazuje čepec a uvazuje zástěru. Až vstoupí na scénu, čemuž ekonomové přisuzují pětáosmdesáti procentní pravděpodobnost, páni grandí si budou zapalovat doutníky tisícovými bankovkami, protože si za ně nic nekoupí. A my jakbysmet.

Vítězové a poražení byli určeni předem, tak to na světě chodí a bude chodit. Ledaže by nám, otrokům dluhu, konečně došla trpělivost. A příště, až hospodský přinese účet, bouchneme do stolu. Vzkřikneme hromovým hlasem BASTA, tuhle rundu zatáhnou banksteři.

Trvat na tom, aby příští účet platili ti, kdo dluhovou past nastražili, je na výsost správné a jedině spravedlivé už proto, že my jsme hradili předchozí útratu za krach realitních půjček v roce 2008. My, poplatníci, jsme se všichni museli složit a vysolit dohromady bratru počítáno deset bilionů dolarů. To je astronomické číslo, které má devět nul a vymyká se našemu chápání.

Človíčku, co si počneš? Nebo spíše, co můžeš udělat? Voskovec s Werichem zpívali: Každý k moři dopluje, někdo dříve, jiný později...My bychom si měli na stejnou melodii zanotovat:

Až ta bublina praskne,
doufejme co nejpozději,
když nemáš prachy v bance,
přežiješ krach snadněji...

A kdo neví, jak zabezpečit úspory, dobře udělá, když za ně koupí cihlu zlata, či pár diamantů, bitcoinů, anebo pozemek.

V obecné rovině to bude mnohem složitější. Britská Labour Party vidí řešení v bezodkladném zestátnění Národní banky a přidružených peněžních ústavů. Mnozí ekonomové zase spoléhají na dvě méně drsná opatření: postavit novou protipožární zeď mezi úvěry na podporu hospodářského rozvoje a spekulativními investicemi, a uložit bankám zákonnou povinnost mít ekvivalentní finanční rezervy pokrývající také jejich riskantní půjčky, za něž musí převzít odpovědnost.

Tak či onak, je třeba skoncovat s bankovním socialismem, v němž veškeré zisky náleží banksterům a všechny ztráty poplatníkům.

Když dopustíme, abychom museli příští rundu zase platit my, jsme hejlové na kvadrát a není nám pomoci.

To není panská rada, ale včasné varování